

Kamercommissie J&V en VWS

Landelijke Staforganisatie

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.kinderbescherming.nl

T 030 888 24 00

Datum

21 oktober 2021

memo

Rondetafelgesprek Jeugdbescherming

De Jeugdbescherming vraagt op dit moment brede aandacht. Problemen als financiële zorgen, gebrek aan passende hulp voor kinderen en ouders, problematiek van huiselijk geweld en kindermishandeling, vragen over feitenonderzoek, en gevolgen van complexe scheidingen, etc., zijn aan de orde van de dag en raken de samenleving en de sector in het dagelijks werk. De roep om een passende oplossing is groot. Het toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming beschrijft een vergezicht voor verbetering van de jeugdbescherming en onlangs bracht de RSJ hierover advies uit. De RvdK sluit zich aan bij de aanbevelingen van de RSJ, en heeft zijn zorgen eerder verwoord in de internetconsultatie¹

Kern van het probleem

De RvdK ziet dat de doelstelling van de Jeugdwet voor de jeugdbescherming nog niet behaald is. Er is niet altijd voldoende tijdige en passende hulp voor kinderen en ouders, en de lokale teams zijn nog niet overal in staat voldoende regie te voeren (één gezin, één plan, één regisseur) op wat nodig is in gezinnen. Hulp moet gezinsgericht, op de problemen van de volwassenen worden ingezet, zodat kinderen daarvan profiteren.

De analyse van het toekomstscenario t.a.v. de jeugdbescherming, dat er te veel organisaties betrokken zijn die hetzelfde doen (d.w.z. dezelfde activiteiten met hetzelfde beoogde doel), ligt in de praktijk genuanceerd. Als bedoeld wordt dat deze organisaties hun activiteiten nog beter op elkaar moeten afstemmen, overdrachten zorgvuldiger moeten én dat efficiënter met informatie-uitwisseling moet worden omgegaan, dan onderschrijft de RvdK dit. Het gezamenlijk onderzoek van RvdK en VT naar mogelijke dubbelingen in hun onderzoek laat dit ook zien². Voor een vergaande wijziging in de organisatie van de jeugdbescherming is de onderbouwing van de analyse uit het toekomstscenario echter beperkt en daarnaast inhoudelijk risicovol.

Versterken rechtsbescherming

Alle jeugdhulp, en zeker jeugdhulp in een gedwongen kader (zowel jeugdbescherming als jeugdreclassering), dient aan alle wettelijke- en zorgvuldigheidseisen te voldoen, waarbij de rechtsbescherming voor kinderen en ouders gewaarborgd is. Een belangrijke kernwaarde hierbij is het onafhankelijk beoordelen van de situatie om te bezien of ingrijpende maatregelen in het privédoel gerechtvaardigd is. De rechtsbescherming van kwetsbaren bij

¹ <https://www.kinderbescherming.nl/documenten/publicaties/2021/06/17/internetconsultatie-toekomstscenario-actie-rvdk>

² <https://public.significant-groep.nl/rapportages/ontdubbelen-onderzoek-veilig-thuis-en-rvdk>

ingrijpende maatregelen in het privé domein is een publieke taak. Dit uitgangspunt dient benadrukt en versterkt te worden. Gelet op actuele berichtgeving in de media is dit een urgent gegeven om voor het voetlicht te blijven brengen. De toetsende rol op dit punt is een verantwoordelijkheid van de rijksoverheid. Het geloof en vertrouwen in de rechtspraak bij gedwongen hulpverlening kan alleen dan geborgd blijven.

Landelijke Staforganisatie

Datum

13 oktober 2021

Het belang van het hanteren van een scherp onderscheid tussen vrijwillig en gedwongen hulp blijft onverminderd groot. Ook hierover heeft de RSJ eerder advies³ uitgebracht. Drang is onwenselijk, de rechtspositie van ouders en kinderen dient voor betrokkenen heel duidelijk te zijn en de scheiding tussen vrijwillige en gedwongen hulp daarmee ook.

Effectiviteit vergroten door beschikbaarheid en continuïteit van hulp

Naast bovengenoemde fundamentele uitgangspunten van rechtsbescherming is de beschikbaarheid en continuïteit van jeugdhulp, zorgaanbieders en Gecertificeerde Instellingen (GI) voorwaarde voor de effectiviteit van de jeugdbescherming (en jeugdreclassering). De sector heeft vooral last van de onzekerheid van beschikbaarheid van hulp en regie.

De huidige voorbeelden van GI's die geen uitvoering meer (kunnen) geven aan de wettelijke taak zijn onacceptabel voor deze groep kinderen en vragen op korte termijn om een doorbraak. Op de langere termijn is een duurzame oplossing nodig. De verantwoordelijkheid voor deze taken centraal beleggen en financieren is een passender antwoord op de problematiek van de GI's in het stelsel. Alleen dan kan het vak van Jeugdbeschermer duurzaam ontwikkeld worden met een bestendige financiering.

Verandering binnen huidige kaders volledig benutten

Het toekomstscenario beschrijft grote structuurwijzigingen zoals het samenvoegen van verschillende organisaties/bevoegdheden en een nieuwe decentralisatie, met daarbij een lang en intensief verandertraject. Terwijl juist nu een aanpak van de problemen nodig – en binnen de huidige kaders – mogelijk is. Meer bindende samenwerking tussen organisaties, van jeugd en volwassenen, kan nu al en biedt op de kortere termijn een goed perspectief voor sector en ouders en kinderen.

Onzekerheid in de sector werkt ontwrichtend. Het ontwricht het draagvlak van de jeugdbescherming en zorgt voor verloop van personeel. Een grote stelselwijziging inzetten met tijdspad van 5 tot 10 jaar, is niet de oplossing van de huidige problemen. De huidige problemen kunnen en moeten binnen het stelsel van nu aangepakt worden. De RvdK pleit daarom voor inzet in het hier en nu, het afmaken van ingezette transformatie van de Jeugdwet van 2015 en roept op tot rust en stabiliteit in de sector. Alleen dan kan verandering duurzaam plaatsvinden.

De Raad voor de Kinderbescherming is onderdeel van het ministerie van Justitie en Veiligheid en komt op voor de rechten van minderjarigen die in hun ontwikkeling worden bedreigd en geeft de rechterlijke macht onafhankelijk advies voor kinderen in het jeugdstrafrecht en in scheidingssituaties. Daarnaast coördineert de RvdK de uitvoering van taakstraffen voor minderjarigen. Is ingrijpen in een gezin nodig? Dan zorgt de RvdK ervoor dat dit op een zorgvuldige en transparante manier gebeurt.

³ <https://www.rsj.nl/documenten/rapporten/2019/11/25/advies-intensieve-vrijwillige-hulp>